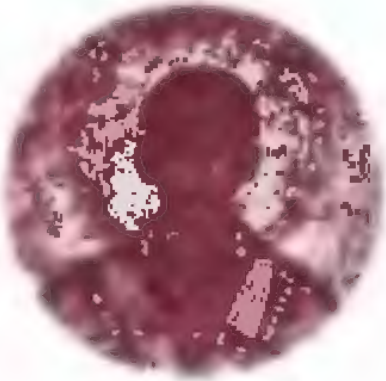

Istoricul *Nicolae IORGA* ***îl caracterizează astfel pe Sfântul Ioan Gură de Aur: „Rareori o viață, un grai și un scris au fost mai strâns unite într-o personalitate vrednică de respectul tuturor timpurilor".***

(Cărți reprezentative în viața omenirii I, Ed Enciclopedică, București, 1991, p 56)

ISBN **973-8410-22-3**

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR

TÂLCUIRE LA TATĂL NOSTRU

I 97.970

Editura BUNA VESTIRE
Beiuș, 2005

Colecţia

Mărgăritare duhovniceşti, III

BIBL. CENTR. UNIV.
„M. EMINESCU" IAŞI
I 97.970

Coperta I: Iisus Învăţătorul - Predica de pe munte.
Coperta a III-a: Coridorul din faţa bisericii „Tatăl Nostru" de pe Muntele Măslinilor
Coperta a IV-a: Sf. Ioan Gură de Aur, mozaic din basilica Sfintei Sofii, Constantinopol (sec. IX).

SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR

L 13081

TĂLCUIRE LA TATĂL NOSTRU

ALE

Editura BUNA VESTIRE
Beiuș, 2005

393575
B.C.U. IASI

Descrierea CIP a Bibliotecii Naţionale a României
SFÂNTUL IOAN GURĂ DE AUR
Tâlcuire la Tatăl nostru / Sf. Ioan Gură de Aur - Beiuş
Buna Vestire , 2005
p. 36; cm. 14,5 (Mărgăritare duhovniceşti III)

ISBN 973-8410-22-3

22 MAI 2006

Rugăciunea, ceasornicul vieții sufletești a creștinului

De mare însemnătate în viața duhovnicească a creștinului este rugăciunea, cale de apropiere a noastră de Dumnezeu și de unire cu Izvorul vieții și al fericirii netrecătoare.

După cum organismul omenesc are nevoie de aer pentru a putea trăi, tot astfel și sufletul nostru are trebuință de rugăciune pentru a fi viu în veci.

Zilnic înălțăm rugăciuni către Dumnezeu în Sfânta Treime slăvit și către cei binecuvântați de El să fie mijlocitorii noștri: Maica Domnului, îngerii și sfinții.

Rugăciunea **Tatăl nostru** ne-a învățat s-o rostim Mântuitorul Hristos. După ce S-a rugat într-un loc, unul dintre ucenicii Lui i-a zis: *„Doamne învață-ne să ne rugăm, cum a învățat și Ioan pe ucenicii lui"* (Lc. 11,1). Și dumnezeiescul Mântuitor a rostit Rugăciunea Domnească, una din cele mai

însemnate, frumoase şi cuprinzătoare rugăciuni, care începe cu chemarea: *„Tatăl nostru care eşti în ceruri"*, urmează apoi şapte cereri şi doxologia finală.

De-a lungul veacurilor rugăciunea **Tatăl nostru** a fost tâlcuită de Sfinţii Părinţi şi scriitori bisericeşti ca de pildă: Tertulian, Origen, Ciprian, Grigorie de Nyssa, Fericitul Augustin, Maxim Mărturisitorul, şi nu în ultimul rând Sf. Ioan Gură de Aur (+407), patriarhul Constantinopolului, precum şi de marii gânditori creştini din toate timpurile.

Tălmăcirea Sfântului Ioan Hrisostom, socotit până astăzi cel mai mare propovăduitor al cuvântului lui Dumnezeu din Biserica creştină, se caracterizează prin simplitate şi profunzime, claritatea stilului, expunerea sistematică şi înlănţuirea logică a ideilor. Iată de ce ne-am gândit că ar fi bine să punem la îndemâna credincioşilor Bisericii străbune ortodoxe în colecţia *„Mărgăritare duhovniceşti"* a Editurii **Buna Vestire**

explicarea rugăciunii **Tatăl nostru**, făcută de acest mare ierarh şi dascăl al lumii, în traducerea părintelui Dumitru Fecioru, căruia îi aducem şi pe această cale un pios omagiu pentru că ne-a dăruit în româneşte atâtea şi atâtea traduceri din scrierile Sf. Ioan, numit de contemporanii săi „Hrisoroas", adică „râu în ale cărui valuri curge aur".

Să preţuim această comoară de învăţături dăruită de Sf. Ioan Zlataoustul, s-o citim cu evlavie şi să urmăm poveţele ce le cuprinde.

Să rostim zi de zi, de mai multe ori, Rugăciunea Domnească, fiind cu mare luare aminte la fiecare cuvânt ce-l spunem, să putem mărturisi, după ani şi ani, asemeni poetului-medic Vasile Voiculescu:

„Pe vremea aceea mă închinam mereu,
La masă, la culcare, la sculare;
Rugăciunea era cheia de aur cu care
Întorceam ornicul sufletului meu
Şi-l potriveam să meargă după Dumnezeu"

(Cheia de aur)

Beiuş, 21 martie 2005

Pr. Ioan MORGOVAN

Πάτερ ἡμῶν

Πάτερ ἡμῶν ὁ ἐν τοῖς οὐρανοῖς·
ἁγιασθήτο τὸ ὄνομά σον·
ἐλθέτω ἡ βασιλεία σον·
γενηθήτω τὸ θέλημά σον,
ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς·
τὸν ἄρτον ἡμῶν τὸν ἐπιούσιον
δὸς ἡμῖν σήμερον·
καὶ ἄφες ἡμῖν τὰ ὀφειλήματα ἡμῶν,
ὡς καὶ ἡμεῖς ἀφίεμεν τοῖς
ὀφειλέταις ἡμῶν·
καὶ μὴ εἰσενέγκης ἡμᾶς εἰς πειρασμόν,
ἀλλὰ ῥῦσαι ἡμᾶς ἀπὸ τοῦ πονηροῦ.
Ἀμὴν.

(Κατα Ιωαννην 6, 9-13)

Pater noster

Pater noster, qui in caelis es,
sanctificetur nomem tuum,
veniat regnum tuum,
fiat voluntas tua
sicut in caelo et in terra.
Panem nostrum supersubstantialem da
nobis hodie;
et dimitte nobis debita nostra
sicut et nos dimisimus debitoribus
nostris;
et ne inducas nos in temptationem,
sed libera nos a malo.
Amen.

(Secundum Mattheum 6, 9-13)

Tatăl nostru

Tatăl nostru, Care eşti în ceruri,
Sfinţească-se numele Tău;
vie împărăţia Ta,
facă-se voia Ta, precum în cer şi pe pământ.
Pâinea noastră, cea spre fiinţă,
dă-ne-o nouă astăzi;
şi ne iartă nouă greşalele noastre,
precum şi noi iertăm greşiţilor noştri.
Şi nu ne duce pe noi în ispită,
ci ne izbăveşte de cel rău.
Că a Ta este împărăţia,
şi puterea şi slava, în veci. Amin.

(Matei 6, 9-13)

„Deci aşa vă rugaţi: «Tatăl nostru, Care eşti în ceruri»”[1].

Vezi că îndată a deşteptat luarea aminte a ascultătorilor, amintind, chiar, prin cel dintâi cuvânt al rugăciunii, de toate binefacerile lui Dumnezeu. Cel care numeşte Tată pe Dumnezeu, prin această singură numire, a mărturisit: iertarea păcatelor, ridicarea pedepsei, dreptatea, sfinţenia, răscumpărarea, înfierea, moştenirea, însuşirea de frate cu Unul-Născut, dăruirea Duhului. Că nu-i cu putinţă să numeşti Tată pe Dumnezeu, dacă n-ai dobândit toate

[1] Matei 6, 9.

aceste bunătăți. Hristos, deci, deșteaptă luarea aminte a ascultătorilor Lui prin două lucruri: și prin vrednicia Celui pe Care îl numesc Tată, și prin măreția bunătăților de care se bucură. Când spune: „*Care ești în ceruri*", nu o spune ca să închidă pe Dumnezeu în cer, ci ca să îndepărteze de pământ pe cel ce roagă și să-l ridice la locurile cele înalte și la locașurile cele de sus. Tot prin aceste cuvinte, ne mai învață să facem rugăciune de obște pentru toți frații. Că n-a spus: „Tatăl meu care ești în ceruri", ci: „*Tatăl nostru*", poruncindu-ne să înălțăm rugăciuni pentru toți oamenii și să nu urmărim niciodată folosul nostru, ci totdeauna folosul aproapelui. Prin asta stârpește dușmănia, doboară mândria, alungă invidia, aduce dragostea, mama tuturor bunătăților, izgonește inegalitatea dintre oameni,

arata că este de aceeaşi cinste şi împăratul şi săracul, pentru că participăm cu toţii, în comun, la cele mai mari şi la cele mai necesare bunuri. Ce pagubă avem de pe urma obârşiei noastre de jos, când, de pe urma obârşiei noastre de sus, toţi suntem la fel, nimeni nu are ceva mai mult decât altul, nici bogatul mai mult decât săracul, nici stăpânul mai mult decât sluga, nici domnul mai mult decât supusul, nici împăratul mai mult decât ostaşul, nici filozoful mai mult decât barbarul, nici înţeleptul mai mult decât prostul? Tuturor ni s-a dăruit aceeaşi noblețe, învrednicindu-ne pe toţi la fel să-I zicem lui Dumnezeu: *„Tată"*.

Deci după ce ne-a amintit de această noblețe, de darul cel de sus, de egalitatea de cinste dintre toţi oamenii, de dragoste, după ce ne-a depărtat de la

pământ şi ne-a urcat în ceruri, să vedem acum ce ne porunceşte să cerem. De altfel este îndestulător numai cuvântul „*Tată*", ca să ne învețe toată virtutea. Că acela care-L numeşte pe Dumnezeu „*Tată*", şi „*Tată obştesc*", trebuie să ducă o astfel de viață încât să nu se arate nevrednic de această noblețe şi să se străduiască să fie egal cu darul primit.

Dar Domnul nu Se mulțumeşte cu atâta, ci adaugă şi o altă cerere, spunând aşa:

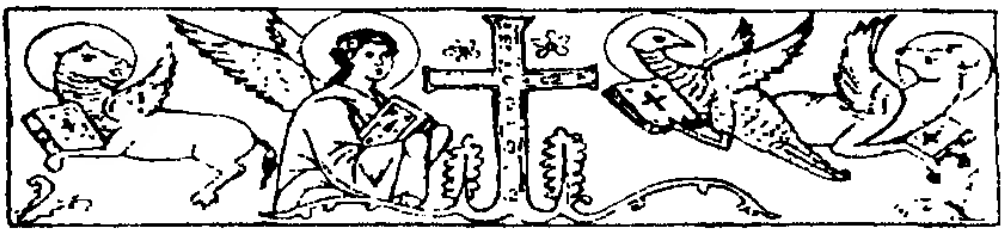

„Sfinţească-se numele Tău” [2]

Rugăciunea, vrednică de cel ce-L numeşte pe Dumnezeu Tată, este a nu cere nimic înainte de a slăvi pe Tatăl, ci de a socoti pe toate în urma laudei aduse Tatălui.

„Sfinţească-se” înseamnă: „Slăveas-că-se".

Dumnezeu are deplină slava Sa şi este totdeauna aceeaşi; totuşi Hristos porunceşte ca acela ce se roagă să-L slăvească pe Tatăl, ca Tatăl să fie slăvit şi prin viaţa noastră. Acelaşi lucru îl spunea Domnul şi mai înainte: *„Aşa să*

---

[2] *Ibidem.*

lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca să vadă faptele voastre cele bune şi să slăvească pe Tatăl vostru cel din ceruri"[3]; că şi serafimii, când slăvesc pe Dumnezeu, spun la fel: *„Sfânt, Sfânt, Sfânt"*[4]. Prin urmare, *„Sfinţească-se"* înseamnă: „Slăvească-se". Cu alte cuvinte, Hristos spune aşa: „învredniceşte-ne să ducem o viaţă aşa de curată, încât prin noi să Te slăvească toţi oamenii". Şi iarăşi, înseamnă să ai o filozofie desăvârşită când oferi tuturor o viaţă atât de curată. încât fiecare din cei ce o văd să înalţe pentru aceasta laudă lui Dumnezeu.

---

[3] Matei 5, 16.

[4] Isaia 6, 3.

„Vie împărăția Ta” [5]

Şi aceste cuvinte sunt iarăşi cuvintele unui copil recunoscător, care nu-şi lipeşte sufletul de cele ce se văd, nici nu socoteşte mare lucru pe cele din lumea aceasta, ci se grăbeşte către Tatăl şi doreşte cu înfocare pe cele viitoare. Toate acestea se nasc dintr-o conştiință curată şi dintr-un suflet desprins de lucrurile de pe pământ.

Dorința aceasta o avea şi Pavel în fiecare zi; de aceea şi spunea: *„Şi noi, care avem pârga duhului, suspinăm, aşteptând înfierea, izbăvirea trupului*

---

[5] Matei 6,10.

nostru"[6]. Cel ce are această dragoste nu poate să se îngâmfe nici cu fericirea vieții sale, dar nici nu poate să fie doborât de necazuri şi supărări, ci, ca şi cum ar trăi chiar în cer, este slobod şi de una şi de alta din aceste anomalii.

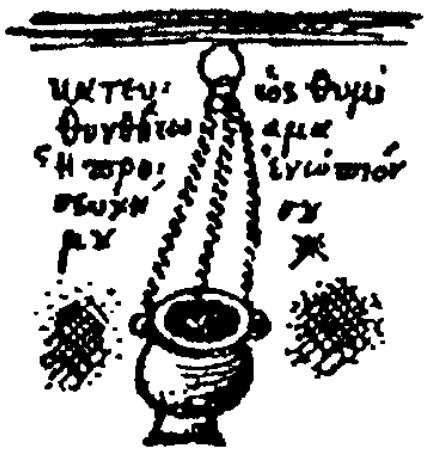

[6] Rom. 8, 23.

"Facă-se voia Ta, precum în cer şi pe pământ" [7]

Ai văzut ce urmare minunată! Ne poruncise să dorim bunătăţile viitoare şi să ne grăbim pentru plecarea noastră dincolo; dar atâta vreme cât nu se întâmplă asta şi locuim aici, ne porunceşte să ne dăm toată silinţa ca să vieţuim ca îngerii din cer. Hristos ne-a spus: „Trebuie să doriţi cerurile şi cele din ceruri!"; dar a poruncit ca, înainte de a ajunge în cer, să prefacem pământul în cer; să trăim pe pământ, ca şi cum am trăi în cer; să ne grăbim să facem aşa

[7] Matei 6, 10.

totul. Şi pentru acestea să-L rugăm pe Stăpânul nostru. Nimic nu ne împiedică să ajungem la viaţa desăvârşită a puterilor celor de sus, chiar dacă locuim pe pământ; că e cu putinţă ca acela care trăieşte aici să facă totul ca şi cum ar şi fi acolo.

Cererea aceasta vrea să spună: „După cum acolo sus în cer toate se petrec fără de nici o piedică, iar îngerii nu împlinesc numai unele porunci, iar pe altele le calcă, ci pe toate le fac şi cu toţii se supun - că „*sunt puternici în virtute* - spune psalmistul - *făcând cuvântul Lui*"[8] -, tot aşa învredniceşte-ne şi pe noi oamenii să nu facem pe jumătate voinţa Ta, ci să o împlinim în întregime, aşa cum Tu voieşti!".

---

[8] Ps. 102. 21.

Ai văzut că ne-a învățat să fim modești, arătându-ne că virtutea nu se datorează numai râvnei noastre, ci și harului de sus? Și iarăși, ne-a poruncit ca fiecare din noi, când ne rugăm, să ne rugăm și pentru binele întregii lumi. Că Domnul n-a spus: „Facă-se voia Ta în mine sau în noi", ci: „Facă-se voia Ta pretutindeni pe pământ", ca să dispară înșelăciunea, să se sădească adevărul, să se stârpească orice păcat, să se întoarcă din nou virtutea, să nu mai fie nici o deosebire între pământ și cer. „Dacă s-ar face asta, spune Domnul, nu s-ar mai deosebi cele de jos de cele de sus - deși prin firea lor sunt deosebite unele de altele -, pentru că pământul ne-ar arăta alți îngeri".

„Pâinea noastră cea de toate zilele dă-ne-o nouă astăzi” [9]

Ce înseamnă cuvintele: *„Pâinea noastră cea de toate zilele"?* înseamnă: pâinea noastră cea din fiecare zi.

Pentru că Domnul spusese să ne rugăm: *„Facă-se voia Ta, precum în cer aşa şi pe pământ"*, poruncind să împlinim şi noi poruncile pe care le împlinesc îngerii, de aceea, prin cererea aceasta, face pogorământ slăbiciunii firii omeneşti, pentru că grăieşte oamenilor îmbrăcaţi cu trup, supuşi nevoilor firii

---

[9] Matei 6, 11.

omeneşti, care nu pot avea aceeaşi nepătimire ca îngerii. „Vă cer şi vouă, oamenilor, spune Domnul, să-Mi îndepliniţi poruncile Mele în chip desăvârşit ca şi îngerii, dar nu vă cer nepătimirea îngerilor, pentru că nu vă îngăduie tirania firii omeneşti, pentru că aveţi nevoie de hrana cea de toate zilele!".

Uită-mi-te câtă duhovnicie este şi în cele trupeşti! Nu ne-a poruncit să ne rugăm nici pentru averi, nici pentru desfătări, nici pentru haine luxoase, pentru nimic din unele ca acestea, ci numai pentru pâine, anume pentru pâinea cea de astăzi, ca să nu ne îngrijim de ziua cea de mâine! De aceea a şi adăugat: *„Pâinea cea de toate zilele"*, adică pâinea care ne trebuie astăzi pentru hrana noastră. Şi nu S-a mulţumit numai cu acest cuvânt, ci a

adăugat şi un altul după acesta, spunând: *„Dă-ne-o nouă astăzi"*, pentru ca să nu ne mai zdrobim capul mai dinainte cu grija zilei de mâine. Pentru ce să te îngrijeşti de ea, odată ce nu ştii de vei vedea ziua de mâine? Porunca aceasta a dat-o şi mai târziu, spunând: *„Nu vă îngrijiţi de ziua de mâine"*[10]. Hristos vrea ca noi să fim sprinteni şi întraripaţi şi să-i dăm atâta firii cât nevoia firii o cere de la noi.

Apoi, pentru că se întâmplă să păcătuim şi după baia celei de a doua naşteri, Domnul îşi arată şi aici multa Sa iubire de oameni şi ne porunceşte ca, pentru iertarea păcatelor, să ne apropiem de iubitorul de oameni Dumnezeu şi să spunem aşa:

---

[10] Matei 6, 34.

„Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiţilor noştri”[11]

Ai văzut ce covârşitoare iubire de oameni? După ce prin botez ne-a şters atât de multe păcate şi ne-a dat nespusa măreţie a darului Său, ne învredniceşte iarăşi de iertare după ce păcătuim! Că rugăciunea aceasta se cuvine să o spună numai cei botezaţi, o arată şi legile Bisericii, dar şi cuvintele de la începutul rugăciunii - că cel nebotezat nu poate să numească pe Dumnezeu Tată! Aşadar, dacă rugăciunea aceasta se cuvine să fie

---

[11] Matei 6, 12.

rostită numai de cei botezați, iar ei se roagă pentru că au nevoie să li se ierte păcatele, urmează că nici după botez n-a pierit câștigul pocăinței. Dacă Domnul n-ar fi vrut să arate asta, nu ne-ar fi poruncit să ne rugăm așa. Pentru că Domnul în această rugăciune amintește de păcate, pentru că ne poruncește să ne cerem iertare, pentru că ne învață că putem să dobândim iertare și pentru că prin aceasta ne-a făcut lesnicioasă cale, este lămurit că știe și că ne arată că putem, și după botez, să ne curățim păcatele; și tocmai de aceea a pus în rugăciunea aceasta și cererea pentru iertarea păcatelor. Astfel, pentru că ne pomenește de păcate, ne învață să fim smeriți; pentru că ne poruncește să iertăm altora greșelile, îndepărtează din sufletul nostru dușmănia; pentru că ne făgăduiește și nouă iertarea greșelilor

dacă iertăm pe cei ce ne greşesc. ne dă bune nădejdi şi ne învaţă să filozofăm despre nespusa iubire de oameni a lui Dumnezeu.

Dar ceea ce trebuie mai cu seamă observat este că, în fiecare din cererile de până acum, Domnul a amintit întreaga virtute, cuprinzând în ea şi porunca de a nu purta duşmănie - că a sfinţi numele lui Dumnezeu înseamnă a duce o viaţă desăvârşită în toate privinţele; a se face voia Lui arată iarăşi acelaşi lucru; a putea să-I spui lui Dumnezeu: Tată înseamnă a arăta o vieţuire fără pată; în toate acestea este cuprinsă negreşit şi îndatorirea de a îndepărta din sufletul nostru orice ură faţă de cei ce ne-au greşit -, totuşi Hristos nu S-a mulţumit cu atâta, ci, vrând să arate cât de mult ţine la iertarea duşmanilor, o aminteşte în chip special;

iar după ce termină rugăciunea, nu mai revine asupra nici unei alte porunci decât asupra acesteia, spunând aşa: „*Că de veţi ierta oamenilor greşelile lor, vă va ierta şi vouă Tatăl vostru cel ceresc*"[12]. Prin urmare, noi facem începutul iertării noastre, noi suntem stăpânii judecării noastre. Şi pentru ca nici unul din cei nesocotiţi, când este judecat, să nu-l poată aduce lui Dumnezeu nici o învinuire, mare sau mică, Dumnezeu te face pe tine stăpân, răspunzător al sentinţei şi-ţi spune: „După cum ai judecat, aşa te judec şi Eu! Dacă ierţi pe aproapele tău, te voi ierta şi Eu!" Cu toate că nu se potriveşte o iertare cu alta! Tu ierţi pentru că ai nevoie de iertare; Dumnezeu, însă, n-are nevoie de nimic; tu ierţi pe un om de

[12] Matei 6, 14.

aceeaşi fire cu tine; Dumnezeu, însă, iartă un rob; tu eşti vinovat de nenumărate păcate; Dumnezeu, însă, este fără de păcat. Şi cu toate acestea, şi aşa Dumnezeu îşi arată iubirea Lui de oameni. Ar putea, chiar fără asta, să-ţi ierte toate păcatele tale, dar vrea, şi pe această cale, să-ţi facă bine, dându-ţi nenumărate prilejuri să fii blând şi iubitor de oameni, să scoată din tine fiara, să stingă mânia şi prin toate să te înfrăţească cu mădularul tău. Ce ai putea să spui? Că ţi-a făcut rău pe nedrept semenul tău? Dar tocmai aceasta înseamnă greşeală! Dacă ţi-ar fi făcut rău pe bună dreptate, fapta lui n-ar mai fi socotită greşeală. Dar şi tu te apropii de Dumnezeu ca să dobândeşti iertarea unor greşeli ca acestea, ba chiar cu mult mai mari. Şi înainte de a ţi se fi iertat păcatele te-ai bucurat de mari

daruri din partea lui Dumnezeu: ai fost învățat că ai suflet omenesc și ai fost povățuit să fii blând. Odată cu acestea te așteaptă și mare răsplată dincolo, dacă nu ceri socoteală celor ce ți-au greșit. Dar de ce pedeapsă nu suntem vrednici, când puterea stă în mâinile noastre, iar noi ne trădăm mântuirea? Cum mai putem pretinde să ne asculte Dumnezeu în celelalte rugăciuni ale noastre, când noi înșine nu vrem să avem milă de noi în cele ce suntem stăpâni?

„Şi nu ne duce pe noi în ispită, ci ne izbăveşte de cel rău, Că a Ta este împărăţia şi puterea şi slava în veci. Amin” [13]

În aceste cuvinte Domnul ne arata lămurit nimicnicia noastră şi ne potoleşte trufia, învăţându-ne să fugim de lupte şi să nu le căutăm. Aşa victoria ne va fi mai strălucită, iar înfrângerea diavolului mai ruşinoasă. Când suntem târâţi în lupte, da, atunci trebuie să le înfruntăm cu curaj; dar dacă nu suntem chemaţi, să stăm liniştiţi şi să aşteptăm

[13] Matei 6, 13.

timpul luptelor, ca să arătăm şi că nu umblăm după slavă deşartă şi că suntem curajoşi.

„Cel rău" este numit aici diavolul. Domnul ne porunceşte să purtăm cu el război neîmpăcat şi ne arată că diavolul nu-i prin fire aşa. Că răutatea nu vine de la fire, ci de la voinţă. Diavolul este numit prin excelenţa aşa din pricina covârşitoarei lui răutăţi şi din pricină că duce cu noi război neîmpăcat, fără ca noi sa-l fi nedreptăţit cu ceva. De aceea Domnul nici n-a spus: „Izbăveşte-ne de cei răi", ci *„de cel rău"*, învăţându-ne să nu purtăm ură semenilor noştri pentru relele pe care le suferim de la ei, ci să mutăm ura noastră de la ei la diavol pentru că el este pricina tuturor relelor.

Aşadar, după ce prin amintirea duşmanului nostru ne-a pregătit de luptă şi ne-a stârpit toată trândăvia, ne dă

iarăşi curaj şi ne ridică gândurile, amintindu-ne de Împăratul sub Care suntem rânduiţi şi arătând că El este mai puternic decât toţi, spunând:

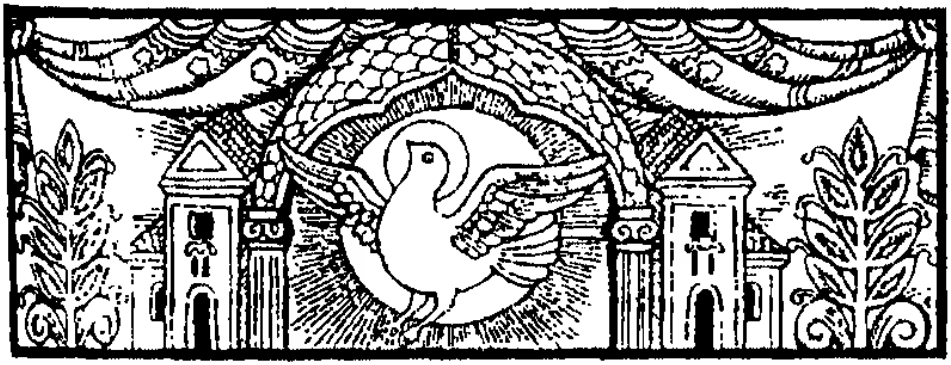

„Că a Ta este împărăția și puterea și slava"

Deci dacă a Lui este împărăția, nu trebuie să ne temem de nimeni, pentru că nu este nimeni care să I se împotrivească și cu care să împartă stăpânirea.

Când spune: *„A Ta este împărăția"*, Hristos arată că și diavolul, care se luptă cu noi, este supus lui Dumnezeu, chiar dacă pare că I se împotrivește, Dumnezeu îngăduindu-i deocamdată aceasta. Că și diavolul face parte din robii Lui, din cei cărora, li s-a lua

cinstea şi au fost izgoniţi. De altfel diavolul n-ar îndrăzni să atace pe vreun om dacă n-ar lua mai întâi putere de la Dumnezeu. Dar pentru ce vorbesc de oameni? Nici împotriva porcilor n-a putut îndrăzni ceva până ce nu i-a îngăduit Domnul[14]; nici împotriva turmelor cu oi, nici împotriva cirezilor cu vite, până ce n-a luat îngăduinţă de sus.

„*Şi puterea*". Chiar de-ai fi slab de tot, drept este să ai curaj, pentru că ai un Împărat ca Acesta. Care poate săvârşi, şi prin tine cu uşurinţă totul.

„*Şi slava în veci. Amin.*"

---

[14] Matei 8, 30-32.

CUPRINS

Rugăciunea, ceasornicul vieții
sufleteşti a creştinului 3
Tatăl nostru, în limba greacă 6
Tatăl nostru, în limba latină 7
Tatăl nostru, în limba română 8
Deci aşa să vă rugați:
Tatăl nostru, Care eşti în ceruri 9
Sfințească-se numele Tău. 13
Vie împărăția Ta 15
Facă-se voia Ta, precum în cer
şi pe pământ 17
Pâinea noastră cea de toate
zilele dă-ne-o nouă astăzi 20
Şi ne iartă nouă greşelile
noastre precum şi noi iertăm
greşiților noştri 23
Şi nu ne duce pe noi în ispită,
ci ne izbăveşte de cel rău 29
Că a Ta este împărăția
şi puterea şi slava 32

În colecția

Mărgăritare duhovnicești

vor apărea:

- ***Sfinții Părinți despre rugăciune***
- ***Reflecții ale oamenilor iluștri despre Biblie***
- ***Oameni celebri despre religia creștină***
- ***Ortodoxia, calea adevărului și a dreptei credințe***

Tehnoredactare computerizată și tipar executate la
S.C. PRO ORTODOXIA S.A. BEIUȘ

Redactor: Pr. Ioan MORGOVAN
Tehnoredactare:
Alina ISPAS și Liliana HALÁSZ
Tipar: Adrian DRINGO și Liviu FOGHIȘ
Sortator: Adriana DRINGO și Viorica LOLE

B.C.U. "M. EMINESCU" IAȘI

RL 29/

Coridorul din fața bisericii
„Tatăl Nostru”
de pe Muntele Măslinilor